

Страшні люди

Автор:

Анатолій Власюк

Страшні люди

Анатолій Власюк

Роман про події Помаранчевої революції, які відбуваються в провінційному містечку та Києві. Різні люди, різні характери. Рушійною силою для багатьох із них є страх. Одним вдається його подолати, інші назавжди залишаються в цьому полоні. Редактор провінційної газети Андрій Чернюк працює в штабі Януковича, але всім серцем хоче сприйняти революційні події, які відбуваються навколо. Проте він добре знає людей, які закликають до змін. Абсолютна більшість із них хоче використати Помаранчеву революцію заради власного збагачення і щоби дорватися до влади...

Анатолій Власюк

Страшні люди

Максимові

«І пожалкував був Господь, що людину створив на землі. І засмутився Він у серці Своім».

«І почув Господь пахощі любі, і в серці Своему промовив: «Я вже більше не буду землі проклинати за людину, бо нахил людського серця лихий від віку його молодого. І вже більше не вбиватиму всього живого, як то Я вчинив був».

«І промовив Господь: «Через те, що крик Содому й Гомори великий, і що гріх їхній став дуже тяжкий, зійду ж Я та й побачу, чи не вчинили вони так, як крик про них, що доходить до Мене, – тоді їм загибель, а як ні – то побачу».

(БІБЛІЯ. КНИГА БУТТЯ)

1

22 листопада 2004 року відомий дрогославський адвокат Олексій Романів святкував день народження. Йому виповнився сорок один рік.

Це був понеділок. Ніч минула у напруженому чеканні. Він відчував, що Ющенко мав перемогти, сумнівів не було, але тіло стиснулося в один нервовий клубок.

Дружина і діти спали, теща у сусідній кімнаті перекидалася з боку на бік. Хотілося включити телевізор у великій кімнаті, щоб почути останні новини про результати президентських виборів, але Олексій не робив цього, боячись розбудити насамперед свого меншенького – улюбленця Ромка. Той був схожий на тата, копіював його мову, манери – і більшого щастя на світі для батька не було.

Романів спробував зосередитися на своїх адвокатських справах, які мав провадити цього тижня, але нічого не виходило. Думки плуталися в голові, шпортались одна за одну, заважаючи вибудувати якусь логічну лінію.

Сон явно втік від адвоката до дрогославських людей, до інших мешканців планети Земля, а до шостої ранку було ще довго. Доволі часто Олексій саме на цю годину приходив на роботу до свого офісу, що розташувався навпроти міської ратуші. В такий ранішній час древне місто ще спало, навіть двірників не було видно. До дев'ятої, коли починали заходити перші клієнти, він устигав зробити багато речей: написати клопотання, залізти в Інтернет... Тоді думалось особливо плодovито, думок не треба було підганяти, вони самі муштрували свого господаря, змушуючи його не розслаблятися ні на мить.

Олексій пішов на кухню, ввімкнув ледь чуто маленький телевізор, що стояв на холодильнику, сьорбнув компоту, сів за стіл. Зображення на екрані мерехтіло, але все ж було чути, про що мова. Передавали заяву Юлії Тимошенко. Від імені коаліції «Сила народу» вона звернулася до українців: «Влада пішла шляхом повної фальсифікації виборів. Я прошу всіх киян, всіх українців забути про всі справи і прийти завтра о дев'ятій ранку на Майдан Незалежності. Від того, скільки нас там збереться, залежить майбутнє нас усіх. Або ми здобудемо чесну Україну, або кримінал перетворить її в товариство закритого типу».

Несподівано телевізор почав чітко показувати, без мерехтіння і «сніжка». На екрані був Віктор Ющенко, який із приміщення Центральної виборчої комісії заявив, що ця інституція фальсифікує вибори. Він закликав громадян о дев'ятій ранку прийти на Хрещатик.

І тільки стали показувати інший сюжет – телевізор знову викинув коника, так що нічого розібрати на екрані було неможливо. Романів спробував покрутити антеною, але це нічого не дало. Він вимкнув телевізор і пішов до ліжка.

Завібрував мобільний телефон. Олексій глянув, це була sms-ка від Чернюка. Андрій, хоча й була глупа ніч, вітав його з днем народження і запитував, коли Романів виставить ящик пива. Адвокат усміхнувся сам до себе і відписав Чернюку, що переможе Ющенко, а не Янукович, а тому ящик пива виставлятиме саме Чернюк. За привітання з днем народження подякував.

Дивно, але після цього несподівана втома навалилася на Романіва. Він ще встиг подумати, що справи в Києві, мабуть, кепські і, здається, вперше засумнівався в перемозі Ющенка. «О дев'ятій ранку – це ж уже сьогодні», – промайнуло в голові.

Ще довго Романів борсався на ліжку, воюючи сам з собою, перекидався з боку на бік, аж поки заснув. Йому приснився покійний батько, який застерігав його від чогось лихого.

Прокинувшись, Олексій намагався пригадати побачене, але не зміг. Упродовж дня він знову повертався до нічних видінь, пам'ятав, що бачив уві сні тата, але що саме конкретно віщували йому з того світу, – не знав. Тривога на декілька днів оселилася в його душі, але потім усе минуло, і Романів навіть не згадував про той сон.

О пів на шосту ранку він прокинувся. Голова була важкою, але Олексій змусив себе встати з ліжка.

Він поголився на кухні, стежачи, аби не втекла кава. З дзеркала на нього дивився змучений чолов'яга з сивими бакенбардами і холодно-сталевими очима. Олексій підморгнув йому. Чолов'яга відповів, і на цьому їхнє нинішнє спілкування закінчилося.

Романів запустив бакенбарди декілька місяців тому, коли у маршрутці випадково зустрів колишню першу дружину. Вона була з новим чоловіком, який неприязно поручкався з Олексієм. Світ затісний, дідько його візьми!

Він ні словом не перемовився зі Світланою, а вона навіть не попрощалася з ним, коли виходила з маршрутки. Лише її новий чоловік неприязно зиркнув на нього і теж не сказав: «До побачення!».

Старе кохання тьохнуло у серці Романіва, хоча це тривало недовго. Але несподівано для себе наступного ранку Олексій вирішив запустити бакенбарди.

Друга дружина, яка знала свого чоловіка, здається, краще за нього самого, запитала через декілька днів, коли бакенбарди вже виразно позначилися на його обличчі, чи не зустрічав він, часом, свою Світлану, бо вона їй наснилася. Романів щось різко відповів, ніби Галя була винна у тому, що він зустрів колишню дружину з її новим відлюдькуватим чоловіком. Вони того дня посварилися. Згодом усе минуло, а бакенбарди залишились як згадка про несподівану зустріч зі Світланою.

Кава була несмачною, але Олексій змусив себе випити до кінця велике горнятко, аби сон остаточно покинув його.

Щоб нікого не розбудити, Романів на хвильку став кішкою. Ледь чутно вийшов з хати, навіть теща не почувала.

Уже на підвір'ї він на повні груди вдихнув свіжого повітря. Від цього на секунду замакітрилося в голові, й адвокатове тіло – відчув це – попливло в просторі. Він зійшов з доріжки, але миттєво опанував собою. Таке часто з ним траплялося, тому не надав цьому жодного значення.

До офісу було йти декілька хвилин. Романів ішов пружним кроком, ніби все життя був професійним військовим, і подолав цю відстань доволі швидко.

Минулої ночі випав сніжок, ударив морозець. На вибори багато людей йшло голосувати з якимось острахом, ніби відчуваючи попередження природи про щось лихе. Цієї ж ночі мороз посилювався, вчорашній сніг залишився. Він уже не був таким сиво-білим, а перемішався з болотом.

Дрогослав, здається, ще спав. Проте це відчуття було оманливим. Якби Олексій був уважнішим, він би помітив, що світилося набагато більше вікон, ніж зазвичай, а там, де світла не було, блискотів вогник телевізора. Люди не спали, тримаючи кулаки за Ющенка.

Кожне місто, як і кожна людина, має свій колір. Дрогослав у Божественному задумі був золотаво-жовтавим. А ось люди, які його населяли, у своїй сукупності склали сіро-сталеву гаму. Дисонанс був страшенний, і лише людське невігластво не чуло його. Саме Олексій був одним із яскравих представників цієї сіро-сталевої маси, але це не було його місто за духом, за станом душі. Він уповні не міг розкрити у Дрогославі все, що йому було дано природою. Інколи, правда, він внутрішньо відчував якусь невідповідність між тим, ким є, і тим, що робить, але не міг пояснити самому собі, що з ним діється. Втім, він не був єдиним у цьому внутрішньому дискомфорті, адже мільярди людей на планеті Земля мучились від подібного і не знали, як вирватися з пастки, у яку самі ж себе загнали.

Романів намагався бути далеким від того, що відбувається у Києві та й по всій Україні. Він сконцентрував свою увагу на тому, що має завершити сьогодні дві справи, аби не відкладати все на потім, перед самим судовим засіданням, причому зробити це до того, як почне святкувати свій день народження. Логіка захисту вимальовувалась сама по собі. Треба було лише зайти до офісу, ввімкнути комп'ютер – і друкувати, друкувати, друкувати...

Біля пам'ятника древньому філософові та медичному світилові Олексій помітив чоловіка, який калачиком лежав на лавці. Швидше інтуїтивно, ніж свідомо, адвокат підійшов ближче. При світлі ліхтаря він побачив кров на обличчі й розкуйовдженій бороді незнайомого, калюжа крові була і під лавкою, на якій той лежав.

– О, Боже! – мимохить вирвалося з його грудей. Та це ж Степан Сосновський, відомий дрогославський художник! Минулої п'ятниці він заходив в офіс до Олексія попросити декілька копійок на самогонку. Романів тоді різко відмовив йому та ще й грубо випровадив художника зі свого кабінету, бо якраз мав важливу розмову по телефону.

Адвокат діяв, як заведений механізм. Паніки чи страху не було, хоча якби хтось збоку глянув на нього, то помітив би як Олексій побілів і як у нього тремтять пальці. Звично заболів шлунок. Так завжди бувало, коли щось несподіване виникало у Романіва. Це був навіть не біль, а кволе нагадування про небезпеку. Все минало доволі швидко, коли володар тіла вчасно реагував. Коли ж ні – біль посилювався, і тоді вже було непереливки.

Олексій неслухняними ногами добіг до офісу, нервово відчинив двері, набрав спочатку «швидку», потім міліцію і сказав те, що мав у таких випадках сказати.

Відтак він проковтнув таблетку, запив її ще п'ятничною водою, яка залишилася в горняткові, скривився, закурив, зачинив двері офісу і неквапно, боячись не стільки мертвого Сосновського, а усвідомлюючи, що зробив зле, коли не дав тому декілька копійок на його життєві потреби, хоча того дня заробив чимало грошей, побрів до пам'ятника. Всього було метрів п'ятдесят, не більше, але Олексій ішов, здається, не менше десяти хвилин. Втім, це могло йому видатися.

Адвокат швидше зрозумів, ніж побачив, що художника на лавці біля пам'ятника древньому філософові та медичному світилові не було...

Годинник на ратуші бамкнув один раз. Було п'ятнадцять хвилин на сьому ранку.

2

На час передвиборчої президентської кампанії я записався у штаб Януковича. Вірніше, начальник штабу Михайло Орлов, депутат Дрогославської міської ради і голова міської організації Партії регіонів, запропонував мені, редакторові приватної газети «Дрогославщина», відповідати за зв'язки з пресою у виборчому окрузі. Я погодився.

Роботи багато не було, але від неї нудило. Довелося на щодень складати плани робіт, і десь через два тижні я навчився писати їх, що називається, зі стелі, знаючи, що ніхто ні в області, ні у власному штабі не перевірить що зроблено, а що ні.

Я згадав компартійні часи, коли працював інструктором райкому партії і кожний начальник керував мною, як хотів. Щось схоже було й тепер. Доводилося терпіти, дивуючись недалекоглядності й тупості тих, хто проводив передвиборчу кампанію Януковича. Якщо в області й у Києві такі діячі керують кучмівським вихованцем, то це сумно. Втім, мені платили, як і тим, хто керував мною, – а решта все дурниця. Ні, я не був циніком, хоча сидіти довго на голодному пайку не побажав би навіть ворогу. Крім того, я не вважав Ющенка лідером нації, і відчував це інтуїтивно, звикши завжди довіряти своєму внутрішньому голосу. Відіграв роль і мій одвічний спротив тим, хто вважає, що саме так буде правильно. Я завжди зі своїм спротивом більшості був у меншості, але нічого не міг зі собою вдіяти. Про якісь високі ідеї, матерію мені не йшлося. Цинізм політиків я бачив неозброєним оком і не обожнював жодного, хоча з них ліпили чергового кумира.

Якраз у редакції настала фінансова криза (а коли її не було?), і майже всі зароблені у штабі власні гроші я віддавав друкарні, аби та видавала мою газету. Це був виклик іншим дрогославським газетам, які гарно писали про Ющенка і зле про Януковича. Ну, майже зле. Втім, тоді я не думав про те, що президентська кампанія скінчиться, а з нею і гроші на мою газету.

Уперше з Романівим я посперечався шість років тому. Тоді ящик пива виграв я, бо народним депутатом України від нашого виборчого округу став рухівець з Києва, а не шеф Романіва, у якого Олексій працював керівником юридичної служби.

Нині ставки були більшими: Ющенко чи Янукович. Я казав, що в першому турі виграє Ющенко з перевагою в декілька відсотків, а в другому турі перемогу з такою ж перевагою здобуде Янукович. Романів тоді лише посміявся, бо не вірив у поразку Ющенка, але на ящик пива посперечався.

У штабі, який розташувався у кабінеті завідувачки студентським профілакторієм місцевого університету, ми гучно святкували перемогу Януковича. Результати підсумків другого туру по округу вже повідомили, і вони були не такими, як на це сподівався начальник штабу. На Дрогославщині Янукович набрав якихось шість відсотків голосів виборців, хоча сам Михайло Орлов запевняв вищі інстанції, що

буде всіх десять, але він розумів, що Схід, особливо Донбас, дасть левову частку перемоги. Янукович виграє, і те, що Орлов не допрацював на Дрогославщині, – забудуть. Переможців не судять!

Охоронці вже двічі бігали в нічний магазин за горілкою, коньяком і вином (закуси вистачало), я пив нарівні зі всіма, але не хмелів, як це було зазвичай. Ніби важкий прес тиснув мені на тіло й душу, хотілося якнайшвидше вирватися з цього штабу, піти додому, виспатись як слід – і забути про все, як про дурний сон.

З комп'ютера Верка Сердючка співала про пиріжок.

Михайло Орлов, п'яний аж дурний, який, втім, умів себе тримати, виголошував черговий тост, і цього разу запропонував випити за мене:

– Андрюха, я п'ю за тебе, і хто не вип'є до дна, той – падло. Пацани, ніхто так не пише, як Чернюк!

Всі схвально загуділи: о, так, так!

– Ти пам'ятаєш, як взув цього нашого підара, голову обласної ради?! – Орлов мало не кричав, хоча всі його прекрасно чули. – Ні, це ж треба було йому здогадатися виставити портрет Ющенка за вікно з ґратами у власному будинку!

Всі зареготали, згадавши цей епізод, а особливо те, як цей, непомітний для багатьох факт, хоча багато дрогославців бачили заґратованого Ющенка за вікном, я уміло обіграв у одній зі своїх статей.

– Це був шедевр, шедевр! Андрюха, як виграє Янукович, я просто хочу подивитися в очі всім цим ющенківським паскудам, – продовжував Орлов, але вже не так голосно, а якось змучено, ніби й сам не вірив у те, що каже. – О, ми тоді ім...

Він, мабуть, запідозрив невпевненість у моїх очах або щось таке, що могло його насторожити. На мить Орлову заклинило мову, очі налилися кров'ю, обличчя стало злим.

– Ти що, не віриш у перемогу Віктора Федоровича? – Він не те що прошепотів, але вимовив дуже тихо ці слова, хоча мав би кричати, як смертельно поранений дикий звір, котрий інтуїтивно відчуває, що шанси на життя тануть кожної миті.

– Це вже пройдений етап, – я ледве знайшовся що сказати, хоча ще навіть учора у мене було більше впевненості в перемозі Януковича, та й у власних прогнозах теж. – Ти запропонував випити за мене, так давай за це вип'ємо.

Всі мене підтримали, не зрозумівши, що назріває конфлікт між Орловим і мною, і в цьому двобої вони мали би підтримати радше Орлова, який їм платить гроші, ніж мене, котрий, на їхню думку, є просто хорошим хлопцем. П'яні штабісти потяглися до мене цокатися своїми чарками та стаканами. Орлов теж це зробив, але якимось неохоче, після всіх, ніби заради пристойності. У його мозку, задурманеному алкоголем, щось клацнуло. Він, здається, по-новому глянув на мене, зрозумів мене глибше, подивившись з іншої точки зору на людину, яку – йому хотілося в це вірити – добре знав. Орлов ще не давав собі звіту, що таке нове він угледів у мені, але це нове було, і явно несимпатичне для самого начальника штабу, який від завтрашнього дня формально переставав уже ним бути.

Якби хтось збоку глянув на Орлова, він би й не помітив перемін у його зовнішності, манерах, мові. Всі були добряче напідпитку, аби зважати в такій ситуації на подібні дрібниці. Здається, лише я щось зауважив, але не надав цьому якогось значення, намагаючись якнайшвидше звідси піти. Але треба було дочекатися кінця п'ятики, щоб не давати зайвих приводів для розмов про себе.

Я випив до дна червоне вино, яке мені налили, і подумав, що таки можу сп'яніти, адже цієї ночі вже пив горілку, шампанське, коньяк, пиво, а тепер ще й вино. Я усно наказав своєму мозкові контролювати ситуацію й сам до себе усміхнувся, не підозрюючи в собі командирських завдатків.

Светка, що виконувала в штабі роль секретарки і, здається, симпатизувала мені, підлила свіжої гарячої міцно звареної кави. Це було доречно, хоча серце й забухало, проте мозок не спав і намагався виконати щойно подану йому команду про те, щоб господар не сп'янів.

Загальмування у мозку Орлова тривало недовго, якихось декілька хвилин. Увесь цей час він усердно закусував, налягаючи на голландський сир, червону ікру та

салямi. Відтак він задумав нову забавку, яких було багато упродовж усіх цих годин.

– Так, хлеба і зреліщ! – П'яно-патетично вигукнув начальник штабу. Орлов, ще нічого нікому не кажучи про свої чудасії, став звільняти стіл від пляшок і закуски. Дивний вогник світився у його очах. Члени штабу, теж нічого не розуміючи, піддалися цій мовчазній команді, яка, зрештою, і не була озвучена, і стали допомагати Орлову. Зробити це було доволі важко, і дещо з напівз'іденого та напіввипитого довелося просто поставити на підлогу, аби не заважало.

– Так, а тепер, пацани, Светку на стіл! – П'яно-злий голос начальника штабу стосувався охоронців Віктора та Анатолія. Не встигла тендітна секретарка щось второпати, як дужі хлопці буквально вирвали її з крісла і поставили на стіл. Дівчина зашарілася, хоча їй завжди подобалося бути в центрі уваги. Вона була в короткій спідниці, і я побачив червоні трусики на ній. Внизу живота почав вставати на струнко зрадливий черв'ячок. Втім, тепер він перетворювався на добрячого хробака.

– А тепер циганочку з виходом! – Командував Орлов, не сумніваючись, що і ця його команда буде виконана. Він із жадібністю самця тупо дивився на її оголені ноги, почав плескати у долоні, це підхопили й охоронці, але тут трапилось щось незрозуміле. Світлана, якій нещодавно виповнилося дев'ятнадцять, якось спантеличено глянула на Анатолія, одного з охоронців, і, невесело усміхаючись, сказала:

– Михайло Михайлович, перестаньте. Що я вам...

Здавалося, зараз трапиться щось страшне. Орлов побілів і щось шепотів, ніби був несповна розуму. Розгублені охоронці не знали, що робити. Світлана була рішучою, як ніколи, і мовчки налаштувалася злізати зі столу.

Ситуацію намагався врятувати Сергій Мельник, який був заступником начальника штабу і вів усі юридичні справи, що стосувалися виборів:

– Светіку, дивись, які в тебе гарні ніжки, будь паїнькою, станцюй для дяді Серьожі.

Він говорив ніби добрим тоном, але за цим ховалась невидима погроза. Його слова мали зворотний ефект, і той, хто добре знав Мельника, здогадався б про це одразу. Світлана рішуче зіскочила на підлогу, і навіть охоронці не встигли зорієнтуватись, аби затримати її, й пішла до виходу зі словами:

– Що я вам, простітутка якась, знайдіть собі іншу!

За ці слова, як за соломинку, аби остаточно не втратити свій авторитет, вхопився Орлов. Тепер же він був сама люб'язність. Підскочивши до секретарки, обійняв її за плечі:

– Светіку, ти що, образилась? Я ж хотів просто повеселити публіку.

– Я вам що, курвочка якась, Михайло Михайлович? – Мов мала дитина говорила вона. – Та ще й при хлопцях. Якби один на один...

Вона загадково усміхнулася йому.

– Зробимо один на один, немає проблем, – весело сказав Орлов, і вони разом розсміялися, а за ними охоронці та Мельник. Я дивився на дівчину, і симпатії до неї випаровувалися. Черв'ячок унизу живота вгамувався.

Для виду Світлана ще трохи понадувала губки, а через хвилину на її обличчі вже й не було натяку на образу. Вона знову сіла біля мене, налила собі у стакан червоного вина, залпом випила і закурила. Я мовчки спостерігав за нею, але не сказав ні слова.

– Так, фокус не вдався, але не все втрачено, – Орлов повернувся до компанії. – Пацани, Света у нас буде виступати в іншій програмі. Приведіть-но мені оту студенточку, що вчора вдень зірвала плакат з Януковичем у нашому штабі. Та беріть її тепленькою, в нічній сорочці. Ковдрою обгорніть, щоб не замерзла! – Останні слова він крикнув їм навздогін, бо охоронці, мов роботи, готові були виконати будь-яку його команду. І не лише тому, що їм платили. Здається, Орлов тільки починав відкривати рот, а вони кидались виконувати будь-яке його доручення, з пів-слова розуміючи його натяк на думку.

Це мені явно починало не подобатися. Спочатку я хотів захистити Світлану від дурних посягань Орлова, але все владналося досить швидко, вирішилося саме по собі, так що я і не встиг щось сказати. Інша справа, якби секретарка сама не відважилася покласти цьому край, я би щось сказав Орлову, зробив би потрібний крок. Тепер з цією студенткою треба було щось робити.

– Слухай, Міша, не дурій, – сказав я начальнику штабу. – Зараз розбудять весь профілакторій, будемо потім мати проблеми.

– Чого ти, Андрюха, – весело, майже по-дитячому забелькотів Орлов, – трохи розважимося. Нам нема чого боятися. Тепер ми господарі життя. Янукович – наш президент!

Говорити про політику, яка мені остогидла, я вже не мав сил. Щось довести п'яному теж не було можливості. А бігти за хлопцями, щоб зупинити їх і не доводити ситуацію до абсурду, в мене не було бажання. Байдужість навалилася на плечі, мов важкий мішок з цементом. Захотілося спати, а ще більше – піти додому.

Я махнув на все рукою і засів за комп'ютер – порпатися в Інтернеті. Відключивши Верку Сердючку, зайшов спочатку на сайт obkom.net.ua. Повідомлення були цікавими, але не настільки, щоб усміхатися самому до себе. Я розумів, що це алкоголь виходить із мене.

**В СИМФЕРОПОЛЕ ЯНУКОВИЧ УВЕРЕННО ПОБЕДИЛ В ПСИХБОЛЬНИЦЕ,
КОЖВЕНДИСПАНСЕРЕ, КОЛОНИИ И СИЗО**

Согласно результатам голосования, поступившим в комиссию территориального избирательного округа № 1 (Центральный и Железнодорожный районы г. Симферополя), на специальных участках, расположенных в Симферопольской исправительной колонии, СИЗО, республиканской психбольнице и кожвендиспансере, уверенную победу одержал Виктор Янукович.

По информации агентства «Контекст-медиа», в СИЗО за «премьер-кандидата» проголосовали 1474 избирателя, Виктора Ющенко поддержал 71 человек, против всех проголосовали 16 человек. В Симферопольской исправительной колонии Януковича поддержали 1294 избирателя, Ющенко – 248, против всех проголосовали 60 избирателей.

На 40-м избирательном участке, включающем Республиканскую клиническую психиатрическую больницу и Республиканский кожно-венерологический диспансер, за Януковича проголосовало 668 избирателей, за Ющенко – 83 голоса, 41 человек проголосовал против всех.

СТАЛИ ИЗВЕСТНЫ ДАННЫЕ ГОЛОСОВАНИЯ ПО НЕКОТОРЫМ ИЗБИРАТЕЛЬНЫМ КОМИССИЯМ 42-ГО ТИО (Г. ДОНЕЦК). НАШ ПОРОЖНЯК ВПЕРЁД ЛЕТИТ!!!

По 58-му участку в списки было внесено 2332 человека. На участок поступило 2036 бюллетеней. За кандидата Ющенко – 0 голосов, против всех – 2, за кандидата Януковича – 2300 голосов (больше, чем получено бюллетеней, на 264!). 4 бюллетеня признано недействительными.

По 12-му участку в списки было внесено 2021 человек. На участок поступило 1909 бюллетеней. За кандидата Ющенко – 3 голоса, против всех – 0, за кандидата Януковича – 1910 (опять превышение над имевшимися бюллетенями). 6 бюллетеней признано недействительными.

НАБЛЮДЕНИЕ «ОБКОМА»: В ШТАБЕ ЮЩЕНКО ЦАРИТ РАСТЕРЯННОСТЬ

Как передаёт корреспондент «Обкома» из центрального штаба кандидата в президенты Ющенко, после недолгой эйфории настроение сменилось на прямо противоположное.

Все прекрасно отдають себе отчёт, що результати виборів будуть сфальсифіковані, але реальних механізмів і способів протидіяти цьому, незважаючи на численні гучні заяви, у прихильників Ющенка немає.

Підтвердженням цьому служать і заклики до громадян лідера «Нашої України» і Юлії Тимошенко, озвучені вже після півночі, прийти вранці на Майдан рятувати демократію. Інших ідей для боротьби з відкритою фальсифікацією, схожою, у прихильників Віктора Ющенка вже не залишилося.

Я перейшов на інший сайт – maidan.org.ua.

В КІРОВОГРАДІ – МУКАЧЕВО

Тільки що атаковано декілька ділянок 100-го сумновідомого округу. Розбито 92 та 93 виборчі ділянки. Не виключено, що напади продовжуються і на інші ділянки. В Кіровограді перемагає Ющенко.

Перед нападом міліція швидко зникла. Після – з'явилася і засвідчила, що ділянки розбиті. На ділянках побито спостерігачів та членів комісії.

Очевидно, вони діяли з бандитами в зв'язці, для того щоб визнати результати недійсними.

КУЧМАНОЇД БОЇТЬСЯ

До адміністрації президента стягуються підрозділи спецназу. Зараз на Лютеранській зі сторони Хрещатика виставлено заслін з беркутівців в костюмах космонавтів (бояться...).

Банкова з обох боків перекрита залізними щитами, у подвір'ях стоять автобуси, двигуни у більшості з них працюють (мабуть, щоб встигнути драпанути).

Отож вітаю всіх – ми їх налякали!

З ЛИСТІВ НА МАЙДАН: ЛІДЕРИ, ЩО ВИ РОБИТЕ?

Прочитав, начебто Ющенко й Тимошенко розпустили людей до 9-ої ранку, коли має розпочатися мітинг.

Якщо так, то це – безумство! За цей час вкрадуть перемогу і підтягнуть озброєні формування, так що зранку зробити щось буде неможливо.

У січні 1991 року у Вільнюсі люди стояли під парламентом масово, круглодобово, тижнями – незважаючи на погоду, роботу й таке інше!..

Іван Юзич, час торонтський.

Несподівано вимкнулося світло, а з ним і комп'ютер. За мить світло з'явилося знову, але я вже не мав сил заходити в комп'ютер, а тим більше щось читати. Я мовчки, з п'яно-патетичним пафосом побажав удачі невідомому Іванові Юзичу, який живе за торонтським часом, геть чисто забув про студентку, яку мали привести до Орлова, і вирішив йти додому спати.

Якби мене хтось спинив дорогою, я би, мабуть, бився за свою свободу. Але спиняти було нікому. Орлов куняв за столом. Інші члени штабу щось тихенько гомоніли між собою. Здавалося, навіть ніхто й не помітив, що я пішов геть.

Степан Сосновський не зрозумів, як він опинився перед дверима своєї квартири. Не знав він і котра година. Втім, це не було зараз головним. Важливо, що він живий і що хочеться малювати. Ось поспить декілька годин і сотворить щось воістину геніальне.

Пив з друзями всеньку неділю, десь вешталися містом, про щось говорили у якихось квартирах. Він навіть не пам'ятав, чи ходив голосувати. Здається, ходив, але все було в тумані. Компанія була звичною: він, поет і одночасно музикант Йосип Старосольський, бутафор з театру та колишній художник Костя Пліш. Де вони зараз? Як добралися додому?

Пам'ять поверталася до нього і знову зникала. Сосновський згадав, що лежав на лавці біля пам'ятника філософу в центрі Дрогослава, замерз і кудись пішов, потім знову нічого не пам'ятав, аж ось стоїть перед дверима своєї квартири.

Звісно, двері були замкнені, а ключа він не мав. Довелося дзвонити, хоча він цього не хотів, і чекати, доки дружина відчинить.

Цей процес тривав довго. Степан ніби й тиснув на гудзик дзвінка, але робив це нерішуче, відтягуючи неодмінну зустріч з дружиною, під час якої та скаже йому все, що про нього думає, і навіть більше, а це негативно вплине на подальший розвиток його творчої самобутності. Сосновський це усвідомлював – як і те, яку високопарну думку щойно закрутив. Вихід із цієї ситуації був простий: не пити. Тоді би дружина не лаяла, а він би писав свої геніальні картини. Але він не міг обходитися без друзів, а зустріч з ними неодмінно закінчувалася п'ятикою. Після цього в нього відбувався активний творчий процес. Щоправда, дружина своїми несправедливими словами притлумлювала його геніальний шал, але загалом це не заважало Степанові потім творити декілька днів на самоті у своїй майстерні, не допускаючи до себе нікого, – до наступної зустрічі з друзями, а, значить, і до наступної п'ятики. Це було замкнене коло його життя, він ходив по ньому, як сліпий кінь, що помпує воду, усвідомлював це, але нічого не міг вдіяти, а з роками уже й не хотів нічого змінювати.

Сосновський став рішучіше натискати на гудзик дзвінка, бо захотів у туалет, і це бажання переважило необхідність неодмінної зустрічі з дружиною і невідворотність вислуховування її разючих і несправедливих, на його думку, слів.

На диво, Зоя була не такою, як завжди. Вона відчинила двері, глянула на чоловіка, як на важкохворого і, одночасно, як на малу дитину, котра не відає, що творить, і з болем у серці сказала:

– Доп'єшся ти, Степане. Помий морду, бо вся борода у вині.

Ошелешений, Сосновський добіг до туалету, вилив з себе, здається, все до останньої краплі, бо вже не міг стерпіти, відтак заскочив до ванни і сам жахнувся свого вигляду. Все обличчя й борода були залиті червоним вином, яке нагадувало кров, куртка й сорочка під нею були брудні. Степан довго вдивлявся у власне обличчя, яке щораз то більше ставало йому ненависним. Але треба жити навіть із цим. Він поскидав з себе увесь мотлох, довго вмивався холодною водою (добре, що вона була цієї ночі!), намагаючись вигнати навіть натяк на хміль, і постановив негайно працювати. Треба надолужувати те, що втратив минулого дня і ночі.

Він пішов у спальню, де лежали його недописані картини, і став думати, з якої би продовжити роботу. Степан так робив упродовж багатьох років, одночасно працюючи над багатьма роботами. Такий стиль виробився випадково. Декілька років тому йому запропонували відкрити персональну виставку в місцевому краєзнавчому музеї «Дрогославщина». Він кинувся до своїх картин, яких не встиг роздарувати, і зрозумів, що практично нема що виставляти. Ні, малюнків, пейзажів, портретів було багато, вистачило би не на одну персональну виставку не те що в якомусь задріпаному Дрогославі, а навіть в обласному центрі чи Києві. Але то були твори, які він сам розумів. Пересічний же дрогославець прийшов би на виставку, походив би залами і сказав, що Степан маляр, а не художник.

Сосновський добре знав смаки та вподобання пересічного дрогославця. Це не була пихатість, погорда ним, зовсім ні. Але все він писав для себе, геніального, а тут від несподіваної пропозиції виставитися вперше у рідному місті пішла голова обертом. Мабуть, він ховав це від себе дуже довго і дуже глибоко, але йому хоч на старості років захотілося сподобатися дрогославцям, не лише тим пиякам і бомжам, якими він не гребував, бо розумів, що сам належить до тієї вишуканої когорти людей, а й тим, хто з погордою ставився до нього, хто не давав йому декілька копійок, коли душа просила самогону, хто відвертав свою морду від смердючої його одежі, неохайної бороди. Йому захотілося сподобатися, втрафити смакам і вподобанням цих людей, а для цього треба було зробити все можливе й неможливе.

Він відібрав декілька картин, які йому не конче подобались і які він мав намір дарувати друзям і знайомим, сподіваючись заробити на самогонку чи просто так від доброти своєї душевної віддаючи народжене в муках. На його думку, саме ця базгранина могла сподобатися пересічному дрогославцеві. Але цього було мало. Решту треба малювати. У нього в голові зароїлися образи. Закриваючи очі, він бачив цілісну картину, композиції видавалися йому якщо не геніальними, то талановитими. Поки малював одну картину, народжувалася в голові інша. Він кидав першу і приступав до другої, не закінчував і її, переходив до наступних, а потім повертався назад, до тих картин, з яких починав.

А потім прийшов Йосип Старосольський, поет і музикант. Він давно не бачив Сосновського і скучив за ним. У нього була чвертка самогонки. Сказав, що на вулиці чекає бутафор і колишній художник Костя Пліш. Степан довго не пручався. Пішов за покликом друзів. Випили, потім пішли ще за самогонкою – а картини чекали кращих часів.

Персональна виставка Сосновського не відкрилася – і не тому, що Степан не дописав картин. Наступного дня після зустрічі зі Старосольським і Плішем Сосновський, увесь п'яний, від п'ят до лисини на голові, зустрів біля ратуші директора краєзнавчого музею «Дрогославщина», який і запропонував йому свого часу влаштувати персональну виставку. Щось мимрячи і відводячи погляд, Віталій Загірський говорив, що не зможе викроїти для Степана хоча би декілька днів для персональної виставки, бо дуже щільний графік, ось незабаром привезуть якісь картини з Києва, потім американський художник Марк Карп, уродженець Дрогослава, буде виставлятися. Одним словом, мовляв, вибачай, Степане, але зробимо цю справу дещо пізніше.

Сосновському було байдуже. Він попросив у директора краєзнавчого музею «Дрогославщина» декілька гривень. Той з радістю віддав йому п'ятку, щасливий з того, що так легко вдалося відв'язатися від п'яного художника. Степан обіцяв віддати гроші завтра, від сили – післязавтра, але Загірський вдав, що не почув цього, і, вибачаючись за інерцією, а не через повагу до Сосновського, сказав, що поспішає на ділову зустріч – і справді майже побіг геть від художника, хоча в найближчі години і навіть дні таких зустрічей у нього не було.

Роздивляючись недомальовані картини й вирішуючи, з якої мав би почати, Степан раптом відчув як втома несподівано навалилася на нього, очі самі злипалися, хотілося спати, а думка про незавершені геніальні картини

видавалася йому дріб'язковою порівняно з можливістю лягти в ліжку.

... Степан, здається, не проспав й п'яти хвилин і не встиг зрозуміти, чи сниться йому щось, чи ні, як у двері гучно задзвонили, а потім стали гупати кулаками. Він, нічого не тямлячи, прокинувся.

Дружина, лаючись і маючи намір нарешті сказати все його колегам-пиякам, що вона про них думає, рішуче посунула відчиняти двері.

4

Юля Василів навіть зовнішньо, не кажучи вже про її внутрішній революційний стан, була схожа на Юлію Тимошенко. Таке ж миле на вигляд, тендітне дитячко, що ледве перевищувало півтора метра зросту, такі ж ображено-наївні оченята, в яких глибоко заचाївся страх. Ось тільки коси, справжньої коси леді Ю, їй бракувало. І була ж коса у Юльки ще рік тому, коли зустрічалася з тим Сашком з паралельної групи й по вуха закохалася в нього. Юльчина коса йому не сподобалася, й заради того, аби зберегти кохання, дівчина одного вечора перед дзеркалом рішуче позбулася її. Сльози лилися, мов із відра, але робила це для того клятого Сашка, аби не втратити його, а ще більше – щоб не осоромитися перед подругою, яка так і стелилася перед її хлопцем, та й він, здавалося, відповідав їй взаємністю. Але і кохання розбилося вщент, і коси не стало. А так би пасувало зараз перед тими прихильниками Януковича та й перед своїми похизуватися в косі від Тимошенко!

Юлька була слабкою на передок і нічого не могла з тим вдіяти. Як у п'ятнадцять років її звабив хлопець, який щойно прийшов з армії, так і пішло, і поїхало. Дівчисько вже саме не чекало, поки на неї кинуть оком, а ладне було переспати з будь-ким і будь-де. Ні, звичайно, це було перебільшенням, бо чіплялися до неї п'яниці і бомжі, з якими б вона не займалася коханням за ніякі гроші, і солідні вуйки з великими пивними животами, з якими б потрахалась, якби заплатили. Здавалося, після Сашка, який таки пішов до її подруги, щоб через якийсь місяць кинути і її, зв'язавшись з рудою фіфочкою з історичного факультету, – здавалося, що після цього Юльці остогиднуть чоловіки як фізичні особи. Але, підлазячи під чергову жертву своєї чарівної привабливості, вона вкотре мстила Сашкові, одночасно (чого гріха таїти!) отримуючи шалене задоволення від статевого акту,

як прісно сказав би вчений муж, що пише наукові трактати на цю тему. Вона б розповіла йому мовою тіла, що таке статевий акт, він би або з науки пішов настоятелем у жіночий монастир (цю фразу любив повторювати падлюка-Сашко), або повісився би на жіночому ліфчику (теж Сашкові слова). Любовні пригоди вливали Юльці адреналіну до крові, і життя видавалося суцільною святковою прогулянкою.

Мала Василівка не одразу второпала, що з нею коїться. Ніби вона літає по своїй кімнаті в студентському профілакторії. Коли ж отямилась і розплющила очі, зрозуміла, що її, мов мішок, перекинув якийсь дужий хлопчисько, і несе вниз по сходах. Вона надумала було звиватись і вичавити з себе голосний крик, але одразу ж дістала міцний удар по дупці ще від одного, якого не бачила, і почувла його слова: «Будеш вимахуватися – рота солдат тебе згвалтує». Це її якимось мало засмутило, хоча було би цікаво поспілкуватися з ротою, а ось усвідомлення того, що на сідниці з'явиться чималенький синяк, розлютило Юлька. Вона вкусила у плече того, хто ніс її. Той від несподіванки і гострого болю зойкнув і впустив полонянку на землю. Поки Юлька падала, вона побачила того, хто йшов ззаду, впізнала в ньому одного з охоронців зі штабу Януковича і десь на підсвідомому рівні пожалувала, що затіяла цю колотнечу. Не тому, що боялася стусанів юнака, а тому, що ще вчора хвильку помріяла про те, як би добре було з ним зайнятися коханням. Справді коханням, а не черговим траханням заради спортивного інтересу. Але це була мить і роздумувала Юлька не словами, мозок із блискавичною швидкістю оформив її слова в сексуально-страхітливий розряд і вибив з неї здатність до будь-якого спротиву, коли вона боляче вдарила об підлогу.

Охоронці без зайвих роздумів підхопили її під руки і поволокли коридором. Дівчина ще пручалась, але це не була рішучість приреченої на страту, а лише намагання остаточно не втратити власну людську гідність, коли з тобою поведуться, як із бидлом.

Її тягли до штабу Януковича, і вона це швидко усвідомила, намагаючись розтлумачити хлопцям, що все прекрасно розуміє і піде сама. Проте вони неправильно зрозуміли її поведінку й ще міцніше вхопилися за неї, так що до вечора її руки були в суцільних синцях.

Дрогослав був звичайнісіньким західноукраїнським містечком, у якому галицький провінціалізм, помножений на наполеонівську п'ємонтанію, давав гримучу суміш. З одного боку, дрогославці доходили мало не до божественного екстазу, возносячи до небес різноманітних кумирів і кумирчиків. З іншого, пієтет до них минав аж занадто швидко, щоб людина зі здоровим глуздом могла оговтатися, що ж трапалося. Кумири і кумирчики з небес гепалися на землю, аби їхнє місце на п'єдесталі пошани зайняли інші пройдисвіти.

Усе відбувалося з дивною періодичністю, так що вчені давно могли би вирахувати траєкторії та формули людської любові й ненависті, але, очевидно, мало кому на тому розходилося. Процес тривав, і в ньому були зацікавлені обидві сторони: і ті, хто рвалися бути пошанованими людьми, зневажені злою долею, і ті, хто без пошанування інших уже не мислили свого існування. Ні пошановані, ні ті, хто пошановував, не усвідомлювали своєї взаємної залежності одне від одного.

Це було якесь дике рабство у його первісному варіанті, коли раб хоче бути рабом і свобода для нього смерті подібна. Правда, все вдягалось у шати демократії, навіть вільнолюбства, але сутність цього мерзенного явища від цього не змінювалася. Першими із порочного кола рабства мали би вирватися мудріші – ті, кого пошановували. Але свій розум вони втрачали відразу після того, як на їхню адресу лунали, можливо, й заслужені похвали, але здебільшого авансовані на майбутнє, коли люди хотіли щось бачити у своєму черговому кумирі, але того не було, і вони йому приписували такі чесноти, що й сам улюбленець долі починав вірити в те, яка він велика цяця. Мови про те, щоб з порочного кола рабства вирвалися зневажені люди, й бути не могло, бо це, принаймні раз на чотири роки, ставало сутністю їхнього життя, і вони, власне, готові були віддати здоров'я і чимало років свого земного існування, аби лише у них не забирали цієї цяцянки поклонятися кумиру, брати участь у виборах, усвідомлювати, ніби від тебе залежить майбутнє України.

Коли на політичній арені з'явився Віктор Ющенко, він став для дрогославців, як і для мешканців багатьох українських міст і містечок, особливо на Заході України, своєрідним громовідводом їхньої людської недалекоглядності. Ще вчора вони голосували за Леоніда Кучму, збадьорені своїми засліпленими й захланними поводитирями, котрі на кожному кроці волали: краще Кучма, ніж Симоненко! Звісно, комуністів не хотіли як ті, хто пам'ятав звірства енкаведистів, так і молодь, що рвалась у Європу. Похмілля наступило дуже швидко, і зі з'явою

Ющенко у дрогославців, здається, відкрилося друге й, можливо, останнє, як жартують письменники-сатирики, дихання. Що би там не казали, але насамперед кожен хотів забути свій вимушений крок, коли голосував за Кучму. Це вже потім прийшло усвідомлення, що набридло жити у бандитській державі, коли більший чи менший чиновник вважає тебе за бидло. Тоді справді в Ющенку побачили свої нездійсненні мрії і, як це часто буває, стали приписувати своєму новоявленому месії чесноти, яких і близько у нього не було. Але завжди повинен бути ідеал, до якого прагне людина. Це як жінка, коли покохає красеня-чоловіка, а потім усвідомлює, що не може з ним жити, бо той хропе уві сні. Важке похмілля від ющенківського хропіння-зомбування прийде значно пізніше, а у той час, про який ми говоримо, Ющенко був мало не Шевченком у кожній хаті дрогославця – національним пророком, звичайно, а не футболістом.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купити: https://tellnovel.com/vlasyuk_anatol-y/strashn-lyudi

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)